

teljesebb ismeretéért, s ahogy Bori Imre mondja messzebbre is tekintve: „Nem elszigetelt életű volt egyetlen nép sem: leginkább vegyes lakosságú falvakban és uradalmakban éltek, és sorsuk is éppen ezért közös volt. S közös ma is, amikor a jugoszláviai magyarság népköltészetének kincseiből válogatunk: közös sorsunk szól minden szóban — magyar nyelven ízlésünk, látásunk, ritmusvilágunk, képzeletünk megszabta módon.”

KÓSA LÁSZLÓ

TÉKA

BOLDIZSÁR IVÁN: A FILOZÓFUS OROSZLÁN

Az *Élet és Irodalom* egyik 1969-beli számának utolsó lapján Katona Éva kérdéseire válaszolva Boldizsár Iván a következőket mondta: „Hírt akarok adni a hazai olvasónak a nagyvilág vezérlő eszméiről, válságairól és reményégeiről, s ugyanakkor a változó magyar társadalom helyét keresem Európa szellemi térképén. Ehhez hozzáfűzöm, hogy külföldi útjaimon megfordítom szerepemet: a hazáról adok hírt a nagyvilágnak.”

Szavait látszik igazolni legutóbbi kötete is, *A filozófus oroszlán*. A válogatásban az útirajztól a tudományos világ legapróbb rezdüléséig; a társadalmi kérdésekkel foglalkozó tanulmánytól a lírai emlékezésig vagy esszéig szinte minden békésen megfér.

Könyve első részének írásai valódi, verbéli útinaplórészletek, az olvasó rengeteg adatot ismer meg Olaszországról, Németországról, Angliáról, de ezeken az adatokon túl egy örökösen vitatkozó közéleti személyiség élettapasztalattal teli, kedvesen bölcseledő, szellemes fordulatokkal megírt soraiból ezeknek az országoknak a költészetéről, művészetéről; lakóinak gondolkodásáról, mindennapi életéről olvashatunk elsősorban, ugyanakkor történelmi, nemezszer akár matematikai, sőt régészeti ismeretekre tehetünk szert.

Kötetének a *Második valóság* cím alatti írásai talán folytatásai, hasznos, gondolatgazdag kiegészítései az *ÉS* hátsólapjain írottaknak: *A kommunikációs forradalom*, *Új reneszánsz* címűeknek.

Írásai könnyedek, szellemesek — a gondolatok között a szavak játékaival is incselkedő író tollának azonban nem ezek a legnagyobb erényei, hanem az, hogy sorainak legélénkebb, leginkább élő, gondolkodásra készítető örökösen felbukkanó problémái — a nemzeti önvizsgálat, a helykeresés; helyünk a világban, Európában, visszhangunk a szomszédos vagy távoli országokban. (Külön érdeklődésre tarthat számot a *Magyarok és németek: egy történelmi Hassliebe* című munkája.)

S éppen ez teszi rendkívül izgalmassá ezeket az írásokat — melyeknek nagy része külföldi lapokban, folyóiratokban látott napvilágot —, hogy az általunk már jól ismert, átélte; sokat vagy kevésbé vitatott problémákat a külföldi olvasó számára bemutatott összefüggésben és elemzésben olvashatjuk.

Könyvére, akárcsak korábbi írásaira a józan mérlegelés, a helyes értékelés, a hazai értékek, velük együtt a problémák meglátása, a megoldásuk érdekében való vitatása, az erre való nevelés jellemző — s ezáltal válik olvasásra feltétlenül érdemessé —, ha helyenként az ismétlései le is lassítják, kissé nehézkessé teszik is — a „magyar kultúra utazó diplomatájának” könyvét. (*Szépirodalmi, 1971.*)